

NASLOV ORIGINALA

Bosna eyaleti. Bihke sancığı, Ceride-i Nüfus-ı Ehl-i İslam
ve Reaya be-kaza-ı Ostroşça, sene 1267

NASLOV PRIJEVODA

POPISNI DEFTER
STANOVNIŠTVA I DOMAĆINSTAVA
OSTROŽAČKOG KADILUKA IZ 1851. GODINE
Područje današnjeg Grada Cazina

PRIJEVOD I OBRADA

dr sc. Emir Demir

UREDNIK

mr. Alen Zečević

IZDAVAČ

Fondacija za podršku naučnoistraživačkom radu i obrazovanju
"Spektrum" Sarajevo

RECENZIJA

mr. Kemal Nurkić

DIZAJN I TEHNIČKA OBRADA

Fadil Pleho

NASLOVNA

Fadil Pleho

ŠTAMPA

.....

TIRAŽ

.....

Projekat prijevoda i štampanja ove knjige realiziran uz podršku Grada Cazina

GIP - Kataloizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

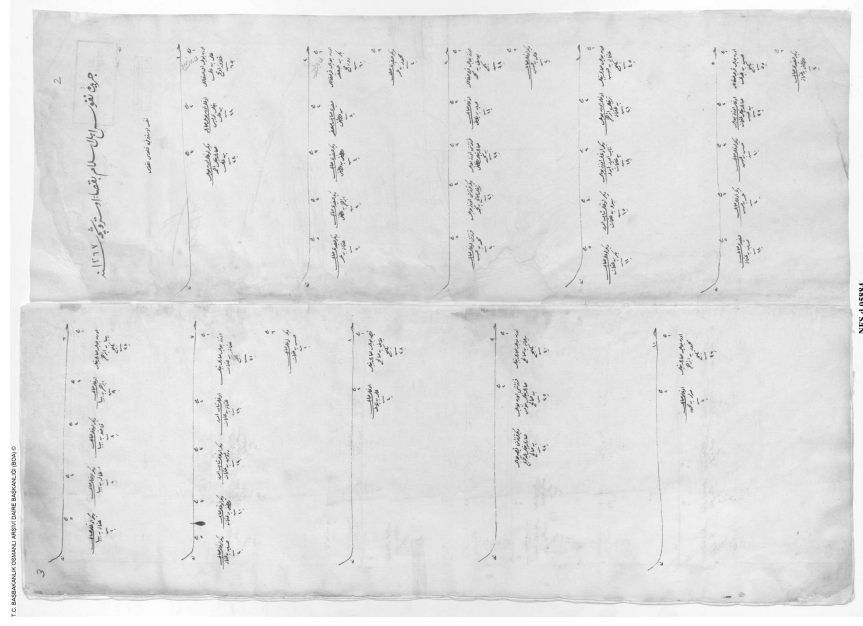
.....
.....

© Sva izdavačka i autorska prava zadržana. Nijedan dio ove knjige ne može biti iznova objavljen u bilo kojem obliku i na bilo koji način, uključujući fotokopiranje, bez prethodnog pismenog odobrenja izdavača, osim u svrhe kritičkih članaka i stručnih prikaza u kojima je dozvoljeno navoditi kraće odlomke. Također, nije dozvoljeno pohranjivanje u elektronske baze podataka i objavljivanje djela na internetu od strane trećih lica.

Sarajevo, 2023. godine

Popisni
DEFTER

STANOVNIŠTVA I DOMAĆINSTAVA
OSTROŽAČKOG KADILUKA IZ 1851. GODINE
Područje današnjeg Grada Cazina

NFSJ 6584

Stranica Popisnog deftera stanovništva i domaćinstava
Ostrožackog kadiluka

SADRŽAJ

Riječ urednika	9
Uvod	11
Općenito o osmanskim popisima iz 19. stoljeća	13
Izvod iz recenzije	17

POPIS MUSLIMANSKOG STANOVNIŠTVA U KADILUKU OSTROŽAC 1267. H/1851. GODINE

Tvrđava Ostrožac	21
Tvrđava Cazin	78
Tvrđava Cazin - Popis džemata Miljavac	188
Tvrđava Cazin - Popis džemata Koprivna	205
Selo Ljubijankići	221
Tvrđava Cazin - Popis džemata Polje	226
Tvrđava Cazin - Popis džemata Slatina	256
Ostrožacki kadiluk - Popis tvrđave Stijena	267
Ostrožacki kadiluk - Popis tvrđave Peč/Pečigrad	325
Mahala Bila - u sastavu tvrđave Peč/Pečigrad	351
Ostrožacki kadiluk - Popis pripadajuće tvrđave Šturlić	465

POPIS MUSLIMANSKOG STANOVNIŠTVA U KADILUKU BIHAĆ 1267. H/1851. GODINE (Izdvojena naselja koja danas pripadaju Gradu Cazinu)

Džemat Mutnik	503
Tvrđava Tržac	540

POPIS NEMUSLIMANSKOG STANOVNIŠTVA U KADILUKU OSTROŽAC 1267. H/1851. GODINE

Selo Vrela	617
Selo Osredak	638
Selo Rupnica	648
Tvrđava Cazin	665
Tvrđava Šturlić	672
Tvrđava Stijena	676
Popis privremeno nastanjenih u Ostrožackom kadiluku	687
Privremeno nastanjeni nemuslimani u Cazinu	691
Indeks muslimanskih prezimena	693
Indeks nemuslimanskih/hrisćanskih prezimena	699
Tabelarni pregled	703

Riječ urednika

Istraživanje identiteta, jedne od determinirajućih odrednica povijesti kulturne, političke i duhovne egzistencije čovjeka, pitanje je koje se pred savremenu bosanskohercegovačku historiografiju postavlja kao izuzetno složen i aktuelan znanstveni izazov. On se, prije svega, ogleda u nerazumijevanju procesa izgradnje identiteta i interpretacijama istih u njima nepripadajućim društveno-političkim kontekstima, a čemu se uzroci vrlo često mogu pronaći u izboru, tendencioznom i nepreciznom tumačenju povijesne građe. Značajna, dakle, povijesna istina, jedino je moguća u slovu i suštini prvotnih izvora.

Pred čitaocem se nalazi djelo koje je reprezentativan primjer takvog znanstvenog pristupa, nastalo na temeljitom istraživanju i prevodu stotina stranica nepoznatih arhivskih dokumenata i spisa čuvanih u osmanskome odjelu Državnog arhiva Predsjedništva u Istanbulu. Riječ je o *Nisfus defterleri*, popisnim knjigama iz druge polovine 19. stoljeća, koje tretiraju društvene prilike u oblasti grada Cazina i njegove šire okoline. Glavni, ujedno i najveći administrativni centar ovog područja do 1592. godine, bio je grad Ostrožac, kojemu je zbog obima građe u ovim popisima posvećena osobito velika pažnja. Zahvaljujući dr. Demiru sada smo u mogućnosti saznati da je Ostrožacki kadiluk obuhvatao prostor mnogo veći nego se to do sada vjerovalo, te da su se popisivači u svom poslu rukovali izvršena evidencija muslimana i tvrdava prema srednjovjekovnom teritorijalnom uređenju. U svjetlu prevoda popisnih deftera iz 1851. godine, kojima je odvojeno izvršena evidencija muslimana i hrišćana, otkrivaju se potpuno nove informacije o brojnosti i konfesionalnoj strukturi stanovništva ne samo kadiluka Ostrožac, nego i Bihackog sandžaka kojemu je pripadao. Popisi su provedeni kao dio sveobuhvatnih carskih reformi koje su se godinama, sa manje ili više uspjeha, implementirale u našim krajevima. To je značilo i pojavu različitih popisnih i drugih formi administrativnih akata, čija su otkrića zadatak aktuelne generacije povjesničara.

Teritorij koji je najduže, sve do 1579. godine, odolijevao osmanskim osvajanjima, a od 1592. i pružao organiziran otpor višedecenijskim nastajima susjednih carstava na sjeverozapadne granice Bosanskog ejaleta, ovim projektom je afirmiran kao vrlo značajan povijesni prostor. Da se radi o iznimno vrijednom djelu, govori i činjenica da je ovo prvi ikad u cjelosti preveden popisni defter za Cazinsku krajinu. U tom smislu, sumirajući sve rezultate istraživanja koje je dr. Demir proveo sa visokim znanstvenim stilom i posvećenošću, s pravom možemo zaključiti da svjedočimo knjizi koja pomjera granice i domete bosanskohercegovačke historiografije.

mr. Alen Zečević